

Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	2 από 33

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Λεξιλόγιο Όρων	4
Κατάλογος Ακρωνυμίων και Συντομογραφιών	5
1. Εισαγωγή	6
1.1 Σκοποί.....	6
1.2 Αντικείμενο	7
1.3 Ευθύνες.....	7
2. Αποφυγή και αντιμετώπιση των επιπτώσεων	10
2.1 Αποφυγή και Ελαχιστοποίηση.....	10
2.2 Αρχαιολογική παρακολούθηση κατασκευής.....	11
2.3 Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων	12
2.3.1 Πλαίσιο συμμόρφωσης.....	12
2.3.2 Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων.....	13
2.3.3 Αναφορά Τυχαίου Ευρήματος.....	14
2.3.4 Τεκμηρίωση Τυχαίων Ευρημάτων	15
2.3.5 Ευρήματα για τα οποία πρέπει να ενημερώνονται οι Αρχές Πολιτικής Προστασίας.....	15
2.4 Προστασία γνωστών θέσεων πολιτιστικής κληρονομιάς	16
2.4.1 Προστασία από κραδασμούς.....	16
2.4.2 Προστασία από σκόνη και άλλες μορφές ρύπανσης λίθινης αρχιτεκτονικής.....	17
2.4.3 Προστασία από αρνητικές αισθητικές επιπτώσεις.....	17
2.4.4 Τεχνικές κατασκευής.....	18
2.5 Κοινωνική χρήση χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς.....	18
3. Επισκόπηση, πεδίο εφαρμογής και καθοδήγηση Αρχαιολογικών Εργασιών	19
3.1 1 ^η Φάση: Ανασκόπηση υφιστάμενων δεδομένων.....	19
3.2 2 ^η Φάση: Εκτενείς και εντατικές μελέτες	19
3.3 3 ^η Φάση: Ανασκαφές πριν την κατασκευή.....	20

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	3 από 33

3.4	4 ^η Φάση: Τυχαία Ευρήματα κατά τη διάρκεια της κατασκευής.....	20
3.5	5 ^η Φάση: Δημιουργία αναφορών	21
4.	Κατάρτιση	21
5.	Παρακολούθηση και επιθεώρηση.....	21
6.	Σχετικά έγγραφα.....	21
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	22

Κατάλογος Πινάκων

No table of figures entries found.

Πίνακας A1-1 Δεσμεύσεις Πολιτιστικής Κληρονομιάς ανά θέση.	22
Πίνακας A1-2 Επεξήγηση των Δεσμεύσεων Πολιτιστικής Κληρονομιάς	26

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	4 από 33

Λεξιλόγιο Όρων

Αρχαιολογικός Ανάδοχος	Ο Αρχαιολογικός Ανάδοχος είναι ο οργανισμός, στον οποίο έχουν ανατεθεί διάφορες αρμοδιότητες πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο Αρχαιολογικός Ανάδοχος προσλαμβάνεται από την ΕΤΑΙΡΕΙΑ.
ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Trans Adriatic Pipeline AG
ΑΝΑΔΟΧΟΣ	Οι Ανάδοχοι μελέτης, προμήθειας και κατασκευής (ΜΠΚ) και οι υπεργολάβοι τους
Τυχαίο Εύρημα	Πιθανά αντικείμενα, χαρακτηριστικά ή θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς (ή παλαιοντολογικής προέλευσης) που εντοπίζονται εκτός ή μετά από επίσημη αναγνωριστική εξέταση της τοποθεσίας, συνήθως ως αποτέλεσμα διαχείρισης της κατασκευής
Επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά	Μια αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά (εν προκειμένω με τον όρο «πολιτιστική κληρονομιά» νοείται κάθε υλικό (π.χ. αντικείμενα, τεχνουργήματα, κτίσματα, χώροι) ή άυλο στοιχείο το οποίο έχει αξία ή σημασία για τον πολιτισμό, την ιστορία ή/και την ταυτότητα του έθνους), η οποία προέκυψε συνεπεία των δραστηριοτήτων του Έργου. Οι επιπτώσεις μπορεί να είναι θετικές ή αρνητικές
Περιβαλλοντική επίπτωση	Μια περιβαλλοντική αλλαγή [εν προκειμένω ο όρος «περιβάλλον» αναφέρεται σε κάθε πτυχή του φυσικού ή ημιφυσικού περιβάλλοντος (αέρας, ύδατα, έδαφος κ.λπ.)] που προέκυψε συνεπεία των δραστηριοτήτων του Έργου. Οι επιπτώσεις μπορεί να είναι θετικές ή αρνητικές
Εφορεία Αρχαιοτήτων	Περιφερειακή Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού που είναι αρμόδια για προϊστορικές και κλασσικές αρχαιότητες, βυζαντινές αρχαιότητες κ.λπ.
Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά	Οι πρακτικές, οι αναπαραστάσεις, οι εκφράσεις, οι γνώσεις, οι δεξιότητες – καθώς και τα μέσα, τα αντικείμενα, τα τεχνουργήματα και οι σχετιζόμενοι πολιτιστικοί χώροι – τις οποίες οι τοπικές κοινωνίες, οι ομάδες και, ενίοτε, τα άτομα αναγνωρίζουν ως μέρος της πολιτιστικής τους κληρονομιάς» (Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, 2003). Όσον αφορά το Έργο, πρόκειται για τα συναφή εργαλεία, αντικείμενα, τεχνουργήματα και τους πολιτιστικούς χώρους που ενδέχεται να επηρεαστούν..
Έργο	Το προτεινόμενο σύστημα αγωγού για τη μεταφορά φυσικού αερίου από την περιοχή της Κασπίας στη δυτική και νοτιοανατολική Ευρώπη (TAP)
Κοινωνικοοικονομική επίπτωση	Μια αλλαγή στο υφιστάμενο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον (εν προκειμένω ο όρος «κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον» αναφέρεται στο συνδυασμό οποιωνδήποτε υφιστάμενων κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων) που προέκυψε συνεπεία των δραστηριοτήτων του Έργου. Οι κοινωνικοί παράγοντες μπορεί να περιλαμβάνουν πτυχές όπως δημογραφικά στοιχεία, υγεία και ευημερία κ.λπ., και μπορεί να αφορούν άτομα, ομάδες ή ευρύτερες κοινότητες ανθρώπων. Οι οικονομικοί παράγοντες μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, πτυχές όπως η απασχόληση, οικονομικά στοιχεία, μέσα διαβίωσης κ.λπ. Η επίπτωση μπορεί να είναι θετική ή αρνητική.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	5 από 33

Κατάλογος ακρωνυμίων και συντομογραφιών

ALARP	Όσο χαμηλότερο επίπεδο είναι εύλογα εφικτό
CCP	Σχέδια Ελέγχου Αναδόχου
CH	Θέσεις χαρακτηριστικά ή στοιχεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς
CHA	Σύμβουλος σε θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)
CHC	Συντονιστής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHM ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ)
CHE	Ειδικός σε θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)
CHM	Επόπτης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΑΝΑΔΟΧΟΣ)
ΣΔΠΚ	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
CLO	Υπεύθυνος Επαφών με την Κοινότητα
EAA	European Archaeological Association (Ευρωπαϊκή Ένωση Αρχαιολόγων)
ΕΤΑΑ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
ΑΕ της ΕΤΑΑ	Απαιτήσεις Επίδοσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
ΑΟΖ	Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (θαλάσσια περιοχή που εκτείνεται έως 200 ναυτικά μίλια πέραν των χωρικών υδάτων)
ΜΠΚΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων
ΣΠΚΥ	Σχέδιο Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Υλοποίησης
ΕΠΚΔ	Έγγραφο Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης
ΣΠΚΔ	Σύστημα Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης
ΕΕΑΔ	Εκτίμηση Επιπτώσεων στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
ΣΦΧ	Συμφωνία Φιλοξενούσας Χώρας
IfA	Institute for Archaeologists (Ινστιτούτο Αρχαιολόγων Ηνωμένου Βασιλείου)
ΧΘ	Χιλιμετρικές Θέσεις που σχετίζονται με την όδευση του αγωγού, σύμφωνα με την κύρια χάραξη που περιγράφεται στην ΜΠΚΕ. (Η τοποθεσία ενδέχεται να αλλάξει λόγω αλλαγής όδευσης)
ΥΠΑ	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΜΚ	Μνημόνιο Κατανόησης για θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς ως μέρος της Συμφωνίας Φιλοξενούσας Χώρας (ΣΦΧ) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (Ν. 4217/2013), και ειδικότερα των Παραρτημάτων 4 και 5, με το ΥΠΑ και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων
TAP	Διαδριατικός Αγωγός
TAP AG	Κοινοπραξία Διαδριατικού Αγωγού
UXO	Πυρομαχικά/μη εκραγής μηχανισμός
WSI	Γραπτό Σχέδιο Έρευνας

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	6 από 33

1. Εισαγωγή

Το παρόν Έγγραφο Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (ΕΠΚΔ) παραθέτει τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί σε σχέση με τη διαχείριση της χερσαίας πολιτιστικής κληρονομιάς κατά το στάδιο κατασκευής και θέσης του Έργου σε λειτουργία στην Ελλάδα, και περιγράφει τις υποχρεώσεις της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ όσον αφορά την εκπλήρωση αυτών των δεσμεύσεων. Όπου στο παρόν έγγραφο περιγράφεται συγκεκριμένη δέσμευση από το Μητρώο Ανάληψης Δεσμεύσεων Ελλάδας, αυτή συνοδεύεται από τον αριθμό αναφοράς που αναγράφεται στο Μητρώο Ανάληψης Δεσμεύσεων Έργου (π.χ. GR0012). Πρόσθετες απαιτήσεις έχουν συμπεριληφθεί στο παρόν ΕΠΚΔ όταν αυτές θεωρούνται διεθνώς αποδεκτές ή αποτελούν βέλτιστη πρακτική. Αυτές οι πρόσθετες απαιτήσεις δεν συνοδεύονται από αριθμό αναφοράς.

Το Σχέδιο Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0006) παρέχει διευκρινήσεις για τον τρόπο χρήσης του παρόντος ΕΠΚΔ σε συνδυασμό με άλλα σχετικά έγγραφα του Έργου.

1.1 Σκοποί

Το παρόν ΕΠΚΔ συντάχθηκε για τον καθορισμό των μέτρων αποφυγής, ελαχιστοποίησης και αντιμετώπισης που απαιτούνται για να διασφαλιστεί η αποτροπή αρνητικών επιπτώσεων σε γνωστές και άγνωστες χερσαίες θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς συνεπεία των δραστηριοτήτων του Έργου, ή όπου αυτό δεν είναι εφικτό, η μείωσή τους σε Όσο χαμηλότερο επίπεδο είναι εύλογα εφικτό (ALARP¹) κατά το στάδιο κατασκευής των χερσαίων τμημάτων του Έργου στην Ελλάδα. Σκοπός αυτού του ΕΠΚΔ είναι να διασφαλιστεί η συμμόρφωση των εργασιών διαχείρισης χερσαίας πολιτιστικής κληρονομιάς με τα Μνημόνια Κατανόησης (ΜΚ), ως μέρος της Συμφωνίας Φιλοξενούσας Χώρας (ΣΦΧ) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (Ν. 4217/2013), και συγκεκριμένα των Παραρτημάτων 4 και 5, τις σχετικές Απαιτήσεις/Πρότυπα Επίδοσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) και του Διεθνούς Οργανισμού Χρηματοδότησης (IFC), τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στην ΜΠΚΕ Ελλάδας, τις πολιτικές της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και τη βέλτιστη διεθνή πρακτική προκειμένου να αποφευχθούν, να ελαχιστοποιηθούν ή να αντιμετωπιστούν οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις σε πολιτιστικούς πόρους (GR0333, GR0341).

Η Συμφωνία Φιλοξενούσας Χώρας (ΣΦΧ) μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (Ν. 4217/2013), και ειδικότερα τα Παραρτήματα 4 και 5 (ΜΚ), παρέχουν το βασικό νομικό πλαίσιο για το Έργο σε σχέση με τις Άδειες της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

¹Για να χαρακτηριστεί ένας κίνδυνος (ή μια επίπτωση) ως ALARP θα πρέπει να μπορεί κανείς να καταδείξει ότι το κόστος για την περαιτέρω μείωση του κινδύνου/της επίπτωσης θα ήταν υπερβολικά δυσανάλογο προς το αποκομιζόμενο όφελος. Η αρχή ALARP προκύπτει από το γεγονός ότι θα μπορούσε να δαπανηθεί απεριόριστος χρόνος, κόπος και χρήμα στην προσπάθεια ολοσχερούς εξάλειψης ενός κινδύνου/μιας επίπτωσης. Δεν θα πρέπει να εκλαμβάνεται απλώς ως μια ποσοτική μονάδα μέτρησης του οφέλους έναντι της ζημίας, αλλά ως βέλτιστη κοινή άσκηση κρίσης στην προσπάθεια εξισορρόπησης του κινδύνου και του κοινωνικού οφέλους.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	7 από 33

1.2 Αντικείμενο

Το παρόν ΕΠΚΔ καθορίζει σχέδια και διαδικασίες σχετικά με τη χερσαία πολιτιστική κληρονομιά, που θα εφαρμόσει η ΕΤΑΙΡΕΙΑ, όπου είναι εφικτό, κατά τη διάρκεια της κατασκευής, συμπεριλαμβανομένης της υδραυλικής δοκιμής και της θέσης σε λειτουργία.

Το αντικείμενο του παρόντος ΕΠΚΔ περιλαμβάνει:

- μέτρα για την αποφυγή, την ελαχιστοποίηση και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων (στα οποία περιλαμβάνονται προκατασκευαστικές μελέτες, παρακολούθηση της κατασκευής, Διαδικασίες Τυχαίων Ευρημάτων και προστασία τόσο των γνωστών όσο και των άγνωστων χερσαίων θέσεων πολιτιστικής κληρονομιάς)
- αρχαιολογική επισκόπηση του έργου
- οργανωτική διάρθρωση για τη διαχείριση των πολιτιστικών πόρων.

Οι απαιτήσεις παρακολούθησης και επιθεώρησης που σχετίζονται με αυτό το σχέδιο αναλύονται λεπτομερώς στο Σχέδιο Διασφάλισης Π&Κ Συμμόρφωσης (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0005).

Το παρόν ΕΠΚΔ ισχύει για όλες τις χερσαίες περιοχές που ενδέχεται να επηρεαστούν από το Έργο, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εργοταξίων της ζώνης εργασίας των σταθμών συμπίεσης, των βαλβιδοστασιών, των χώρων αποθήκευσης σωλήνων, των καταυλισμών, των εργοταξίων, των οδών, των λατομείων, των δανειοθαλάμων και των χώρων διάθεσης προϊόντων εκσκαφής (πλεονάζοντος υλικού).

1.3 Ευθύνες

Πρωταρχική ευθύνη της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά είναι η εφαρμογή των απαιτήσεων του παρόντος ΕΠΚΔ μέσω διασφάλισης της συμμόρφωσης και παρακολούθησης των Αναδόχων, των Εφορειών Αρχαιοτήτων και άλλων συμμετεχόντων στην υλοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Οι λεπτομέρειες των απαιτήσεων διασφάλισης συμμόρφωσης περιγράφονται στο Σχέδιο Διασφάλισης Π&Κ Συμμόρφωσης (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0005). Οι απαιτήσεις του ΑΝΑΔΟΧΟΥ περιγράφονται στο έγγραφο CCP (Σχέδιο Ελέγχου Αναδόχου) για τη Χερσαία Πολιτιστική Κληρονομιά (GAL00-PMT-601-Y-TTM-0001). Ως μέρος του παρόντος ΕΠΚΔ, όλες οι ενέργειες που καθορίζονται στο Παράρτημα 1 θα εξετάζονται και θα συμφωνούνται με τις εθνικές αρχές, με τη μορφή ΜΚ. Τυχόν αλλαγές στις λεπτομέρειες που περιγράφονται στο Παράρτημα 1, οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο των συζητήσεων με τις εθνικές αρχές, θα γνωστοποιηθούν στους ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ οφείλει να διασφαλίζει τη συμμόρφωσή της με τα ακόλουθα, όσον αφορά το σύνολο των αρχαιολογικών ανασκαφών, την εξασφάλιση αδειών, το σύνολο των κατά τόπους εργασιών, του προσωπικού, του εξοπλισμού και των μηχανημάτων της:

- την οικεία εθνική και διεθνή νομοθεσία
- τα διεθνή πρότυπα και τις πολιτικές των δανειστών

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	8 από 33

- τις ειδικές απαιτήσεις της ΜΠΚΕ Ελλάδας και της ΕΕΑΔ Ελλάδας
- τις δεσμεύσεις που απαριθμούνται στο Μητρώο Ανάληψης Δεσμεύσεων Ελλάδας
- τις απαιτήσεις του παρόντος εγγράφου.

Τα παραπάνω ισχύουν τόσο για τις δραστηριότητες που τελούν υπό τον άμεσο έλεγχο της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ (ήτοι, τις δραστηριότητες που εκτελούνται αποκλειστικά από την ΕΤΑΙΡΕΙΑ) όσο και υπό τον έμμεσο έλεγχο της (δηλ. δραστηριότητες που εκτελούν οι ΑΝΑΔΟΧΟΙ για λογαριασμό της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ). Η διασφάλιση της συμμόρφωσης για δραστηριότητες που τελούν υπό τον έμμεσο έλεγχο της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ επιτυγχάνεται μέσω παρακολούθησης της συμμόρφωσης.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα είναι υπεύθυνη για τυχόν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, την κοινωνία-οικονομία και την πολιτιστική κληρονομιά, οι οποίες προκύπτουν από δραστηριότητες και λειτουργίες που τελούν υπό τον άμεσο έλεγχο της και για τη θέσπιση τυχόν αναγκαίων μέτρων για την αποφυγή, την ελαχιστοποίηση ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών. Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα είναι επίσης υπεύθυνη για την άμεση αντίδραση σε ατυχηματικά γεγονότα που προκύπτουν από τις δραστηριότητές της και για την ελαχιστοποίηση ή/και αντιμετώπιση τυχόν δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, την κοινωνία-οικονομία και την πολιτιστική κληρονομιά, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ:

- θα αξιώσει από κάθε ΑΝΑΔΟΧΟ τη σύνταξη ενός ΣΠΚΥ Χερσαίας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, το οποίο θα περιγράφει τον τρόπο εφαρμογής των απαιτήσεων που περιγράφονται στην Ενότητα 3 του Σχεδίου Ελέγχου Αναδόχου (CCP) για τη Χερσαία Πολιτιστική Κληρονομιά (GAL00-PMT-601-Y-TTM-0001) και θα εξετάσει το ΣΠΚΥ προτού το αποδεχτεί
- θα γνωστοποιήσει το περιεχόμενο του παρόντος ΕΠΚΔ στους εργαζόμενους και εργολάβους της και θα τους εκπαιδεύσει προκειμένου να διασφαλίσει ότι κατανοούν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τη διαχείριση της χερσαίας πολιτιστικής κληρονομιάς και την αναφορά περιστατικών και την απόκριση σε αυτά. Αυτό δεν ισχύει για τους εργαζόμενους του ΑΝΑΔΟΧΟΥ, καθώς θα τους δοθούν οδηγίες από τον ΑΝΑΔΟΧΟ ως προς τις ευθύνες τους σε σχέση με τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την αναφορά περιστατικών και την απόκριση σε αυτά, με βάση το ΣΠΚΥ Χερσαίας Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- θα διασφαλίσει την κινητοποίηση επαρκών πόρων για τη διαχείριση της χερσαίας πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένης της συνδρομής ειδικών συμβούλων για να διασφαλιστεί ο αποτελεσματικός σχεδιασμός και η εφαρμογή μέτρων. Αυτό περιλαμβάνει μέριμνα για να διασφαλιστεί ότι οι Ανάδοχοι διαθέτουν επαρκείς πόρους στο ΣΠΚΥ Χερσαίας Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- θα εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των εργαζομένων της (πλην των εργαζομένων του ΑΝΑΔΟΧΟΥ, βλ. κατωτέρω) με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παρόν ΕΠΚΔ

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	9 από 33

- θα διασφαλίζει τη συμμόρφωση των εργαζομένων του ΑΝΑΔΟΧΟΥ με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο ΣΠΚΥ Χερσαίας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (μέσω παρακολούθησης της συμμόρφωσης)
- θα εφαρμόζει αποτελεσματικά μέτρα παρακολούθησης της διαχείρισης της χερσαίας πολιτιστικής κληρονομιάς με σκοπό την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν ζητημάτων, σύμφωνα με το Σχέδιο Διασφάλισης Π&Κ Συμμόρφωσης(CAL00-PMT-601-Y-TTM-0005)
- θα διασφαλίζει ότι όλα τα περιστατικά που αφορούν το περιβάλλον, την κοινωνία, την οικονομία και την πολιτιστική κληρονομιά αναφέρονται και αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά και ότι αποκομίζονται διδάγματα σύμφωνα με το Σχέδιο Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0006).
- θα διασφαλίζει την παρακολούθηση όλων των εργασιών αποψίλωσης και εκσκαφής του εδάφους από τον ΑΝΑΔΟΧΟ υπό τη διαρκή εποπτεία ενός Επόπτη Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΑΝΑΔΟΧΟΥ (CHM), ο οποίος θα εγκριθεί από τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων σύμφωνα με τα Παραρτήματα 4 και 5 του Μνημονίου Κατανόησης. Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα παρέχει στον Επόπτη Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHM) όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό που θα ζητήσει η αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων σύμφωνα με το Μνημόνιο Κατανόησης.

Πέραν των ως άνω απαιτήσεων, η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα απασχολήσει έναν Σύμβουλο Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHA), οι αρμοδιότητες του οποίου θα είναι, μεταξύ άλλων:

- η προώθηση της συμμόρφωσης με το Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, και τις διαδικασίες για τις δραστηριότητες του Έργου
- η διαχείριση των Ειδικών σε θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHE) της Εταιρείας, εφόσον απαιτείται
- η διασφάλιση ότι όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις για την εκτέλεση αρχαιολογικών εργασιών έχουν ληφθεί από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς
- η διαχείριση διαφόρων συμβάσεων, ο σχεδιασμός του προγράμματος αντιμετώπισης των επιπτώσεων και ο συντονισμός του Έργου με εξωτερικά συμφέροντα
- ο συντονισμός, ο χρονοπρογραμματισμός, η ανάπτυξη του αντικειμένου εργασιών και η επίβλεψη του αρχαιολογικού αναδόχου
- η υποστήριξη του Έργου για την παροχή κατάλληλων, τεκμηριωμένων εκθέσεων ή/και αδειών που επιτρέπουν τη συνέχιση του Έργου
- η επαλήθευση της σημασίας τυχόν Τυχαίων Ευρημάτων από άποψη πολιτιστικής κληρονομιάς
- η διενέργεια εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η αρχαιολογική παρακολούθηση, οι δοκιμαστικές τομές και οι εργασίες σωστικής ανασκαφής για τη διάσωση ευρημάτων αποτελούν ευθύνη των αρμόδιων Εφορειών Αρχαιοτήτων και η εκτέλεσή τους θα γίνεται με αρχαιολογικό προσωπικό και εξοπλισμό που θα προμηθεύσει ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ σύμφωνα με τα Παραρτήματα 4 και 5 των Μνημονίων Κατανόησης. Οι εργαζόμενοι σε αρχαιολογικές εργασίες θα λάβουν

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	10 από 33

έγκριση εργασίας στην Ελλάδα από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΥΠΑ) και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων και θα είναι υπεύθυνοι για:

- τη διενέργεια αρχαιολογικών ανασκαφών και ερευνών
- την παρακολούθηση χωματουργικών εργασιών και άλλων κατασκευαστικών δραστηριοτήτων υπό την επίβλεψη του Επόπτη Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHM)
- την καταγραφή, μελέτη και αναφορά των υλικών που ανακαλύπτονται στο προκατασκευαστικό στάδιο αλλά και κατά την κατασκευή, και για την παροχή σχετικών εκθέσεων στη συμφωνημένη συχνότητα υποβολής εκθέσεων
- την αναφορά Τυχαίων Ευρημάτων μόλις αυτά ανακαλυφθούν σύμφωνα με τη Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων του Έργου
- την παροχή συστάσεων στην ΕΤΑΙΡΕΙΑ και τον ΑΝΑΔΟΧΟ μέσω του Συμβούλου Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHA)
- την παροχή οδηγιών σε άλλο επιτόπιο προσωπικό του Έργου για την αναγνώριση και την ανάληψη δράσης σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς
- τη διατήρηση επίκαιρου αρχείου για τις ημερήσιες δραστηριότητες παρακολούθησης και για τυχόν ειδικές εκθέσεις που καταρτίζονται.

2. Αποφυγή, ελαχιστοποίηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων

2.1 Αποφυγή και Ελαχιστοποίηση

Οι πόροι πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει να ληφθούν υπόψη και να συμπεριληφθούν στο στάδιο του σχεδιασμού οποιαδήποτε σχετικής με το Έργο δραστηριότητας που ενδέχεται να επηρεάσει τις θέσεις. Πρέπει να καταβληθεί κάθε εύλογη προσπάθεια για την αποφυγή ή την ελαχιστοποίηση αρνητικών επιπτώσεων σε πόρους πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω του σχεδιασμού του Έργου, εάν είναι τεχνικά εφικτό, κατά τη φάση κατασκευής του Έργου. Αυτό θα περιλαμβάνει, όπου είναι δυνατόν, τη λήψη μέτρων για την προσαρμογή της όδευσης του διαδρόμου κατασκευής ώστε να αποφευχθεί η φυσική ζημία σε μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους και τοποθεσίες που έχουν αξία άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (ΑΠΚ) (GR0341).

Η αποφυγή μέσω πρόσθετων τοπικών αλλαγών όδευσης ή μετεγκατάστασης είναι η προτιμώμενη μέθοδος αντιμετώπισης και θα εξετάζεται μαζί με τα μέτρα αντιμετώπισης που απαριθμούνται στο κεφάλαιο 8.17.4 της ΜΠΚΕ (GR0333, GR0341) και περιγράφονται στο Παράρτημα 1. Όλες οι αλλαγές όδευσης του διαδρόμου κατασκευής από τον ΑΝΑΔΟΧΟ προϋποθέτουν την έγκριση της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Όπου δεν είναι εφικτή η αποφυγή μνημείων ή τοποθεσιών που έχουν αξία άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (ΑΠΚ), η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα εξετάσει το ενδεχόμενο μετεγκατάστασης, αντικατάστασης και αποζημίωσης και θα συζητήσει τις εναλλακτικές αυτές με τα ενδιαφερόμενα μέρη (GR0334). Οποιαδήποτε συζήτηση με τα ενδιαφερόμενα μέρη θα διεξάγεται σύμφωνα με τη Στρατηγική Διαβούλευσης με τα Ενδιαφερόμενα Μέρη

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	11 από 33

(TAP-HSE-ST-0009). Στις περιπτώσεις όπου η αποφυγή γραμμικών πόρων πολιτιστικής κληρονομιάς δεν είναι εφικτή, μπορούν να εφαρμοστούν ειδικές μέθοδοι διέλευσης. Η επιλεγόμενη μέθοδος διέλευσης θα καθοριστεί από τον ΑΝΑΔΟΧΟ κατόπιν περαιτέρω αξιολόγησης της θέσης και με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και των εθνικών αρχών (GR0359).

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα εκπονήσει λεπτομερή μελέτη για όλες τις θέσεις που προσδιορίζονται στην ΜΠΚΕ, η οποία θα περιλαμβάνει τον προσδιορισμό και την περαιτέρω αξιολόγηση των θέσεων (που απαριθμούνται στον Πίνακα Α1-1, Παράρτημα 1). Ένας πλήρης λεπτομερής κατάλογος των δράσεων που θα αναληφθούν σε κάθε θέση θα συμφωνηθεί με το ΜCΤ και τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων. Ως μέρος αυτής της διαδικασίας, η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα καταγράφει την κατάσταση και τη δομική ακεραιότητα των θέσεων με υπέργεια συστατικά μέρη και οι οποίες βρίσκονται σε κοντινή απόσταση (50m) από το αποτύπωμα του Έργου πριν την κατασκευή (GR0356). Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περιοχές όπου θεωρείται πιθανή η πρόκληση ζημίας λόγω ρύπανσης ή κραδασμών. Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα εκδώσει για τον ΑΝΑΔΟΧΟ έναν κατάλογο θέσεων, στον οποίο θα αναγράφονται λεπτομερώς οι τοποθεσίες και η προκατασκευαστική κατάσταση των (προστατευτέων) χαρακτηριστικών πριν την έναρξη των δραστηριοτήτων κατασκευής.

Οι πληροφορίες αυτές θα γνωστοποιούνται στον ΑΝΑΔΟΧΟ και, πριν την κατασκευή, θα εκδίδεται για τον ΑΝΑΔΟΧΟ επικαιροποιημένος κατάλογος με βάση τις τρέχουσες γνωστές δεσμεύσεις, στον οποίο θα περιλαμβάνονται λεπτομερώς οι θέσεις και τα όρια στα οποία ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα εφαρμόσει προληπτικά μέτρα αντιμετώπισης (όπως περίφραξη, σηματοδότηση, έλεγχο σκόνης ή εξασφάλιση δημόσιας πρόσβασης σε συγκεκριμένους χώρους).

Οι προκατασκευαστικές ενέργειες αποφυγής που θα πραγματοποιήσει η ΕΤΑΙΡΕΙΑ περιλαμβάνουν ανάλυση αεροφωτογραφιών κατά μήκος της κύριας χάραξης του αγωγού για τον εντοπισμό πιθανών περιοχών ενδιαφέροντος για περαιτέρω διερεύνηση. Στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν ιστορικοί χάρτες, αυτοί θα συγκριθούν με τα αποτελέσματα της ανάλυσης αεροφωτογραφιών. Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα απευθυνθεί επίσης σε ντόπιους ιδιοκτήτες γης σε περιοχές ενδιαφέροντος για να διαπιστωθεί εάν τα αποτελέσματα των αναλύσεων υποδεικνύουν πιθανά υπόγεια αρχαία κτίσματα ή πιο πρόσφατα μοτίβα χρήσης γης, σύμφωνα με τη Στρατηγική Διαβούλευσης με τα Ενδιαφερόμενα Μέρη (TAP-HSE-ST-0009). Θα δημιουργηθούν σχετικά επίπεδα Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS) που θα επιτρέπουν την ολοκληρωμένη αξιολόγηση της οπτικής ανάλυσης και των ιστορικών δεδομένων. Τα ευρήματα αυτών των προκατασκευαστικών μελετών μπορεί να οδηγήσουν σε παρεμβατικές δοκιμές σε επιβεβαιωμένες περιοχές ενδιαφέροντος (GR0357).

2.2 Αρχαιολογική παρακολούθηση κατασκευής

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της κατασκευής απαιτεί την εκτέλεση όλων των εργασιών κατασκευής υπό τη διαρκή επίβλεψη ενός Επόπτη Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHM). Ο CHM θα καταγράφει και θα υποβάλλει ανά τακτά διαστήματα αναφορά σχετικά με τις δραστηριότητες παρακολούθησης της

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	12 από 33

κατασκευής, όπως έχει συμφωνηθεί με τις Εφορείες Αρχαιοτήτων κατά τα οριζόμενα στα Παραρτήματα 4 και 5 του ΜΚ. Οι αναφορές αυτές θα υπόκεινται στον έλεγχο της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και στην έγκριση του ΥΠΑ.

Οποιοσδήποτε παρατηρούμενες επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά θα αναφέρονται από τον CHM στην αρμόδια κρατική υπηρεσία, η οποία μπορεί να διακόψει τις εργασίες μέχρι να καθοριστούν μέτρα επιθεώρησης και αντιμετώπισης. Η απαίτηση αυτή ισχύει για επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά σε όλες τις περιοχές που ενδεχομένως να επηρεαστούν από το Έργο.

2.3 Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων

Τα Τυχαία Ευρήματα ορίζονται ως πιθανά αντικείμενα, χαρακτηριστικά ή θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς (ή παλαιοντολογικής προέλευσης) που εντοπίζονται εκτός ή μετά από την επίσημη αναγνωριστική εξέταση της τοποθεσίας, συνήθως ως αποτέλεσμα της παρακολούθησης της κατασκευής. Τυχαία ευρήματα μπορούν να ανακαλυφθούν από οποιοδήποτε μέλος του Έργου, συμπεριλαμβανομένων αρχαιολόγων, εργαζόμενων στην τοποθεσία μη ασχολούμενων με θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς, ή επισκεπτών.

2.3.1 Πλαίσιο συμμόρφωσης

Σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, τη νομοθεσία της ΕΕ, την υπ' αριθ. 8 Απαίτηση Επίδοσης (περί Πολιτιστικής Κληρονομιάς) της ΕΤΑΑ, και το Μητρώο Ανάληψης Δεσμεύσεων Ελλάδας απαιτείται μια Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων. Η Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων θα εφαρμόζεται σε ενεργά μέτωπα κατασκευής. Περιλαμβάνει την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων κατασκευής από επαγγελματίες αρχαιολόγους (CHM, που ορίζει ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ και εγκρίνουν οι αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων) και τη δέσμευση προσωρινής διακοπής των εργασιών πλησίον οποιασδήποτε νέας αρχαιολογικής ανακάλυψης (μέσω της εφαρμογής ενός πρωτοκόλλου διακοπής εργασιών). Οι κατασκευαστικές δραστηριότητες σε περίπτωση Τυχαίων Ευρημάτων θα ξεκινήσουν εκ νέου μόνο μετά την εφαρμογή μέτρων αποφυγής, ελαχιστοποίησης ή αντιμετώπισης που θα εγκρίνουν οι κρατικές αρχές (GR0339). Στόχος της διαδικασίας είναι ο εντοπισμός και η προστασία προηγουμένως μη καταγεγραμμένων χώρων, αντικειμένων ή χαρακτηριστικών πολιτιστικής κληρονομιάς από πιθανές ζημιές σχετιζόμενες με το Έργο. Η Διαδικασία εφαρμόζεται σε πιθανά αντικείμενα, χαρακτηριστικά ή χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς που εντοπίζονται ως αποτέλεσμα των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων σε μια περιοχή ή από αρχαιολογικές δοκιμαστικές τομές.

Τα επιμέρους τεχνουργήματα είναι σημαντικά ως δείκτες της παρουσίας παρακείμενων υπέργειων ή υπόγειων χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς. Ωστόσο, η κύρια αξία των περισσότερων τεχνουργημάτων πολιτιστικής κληρονομιάς γίνεται αντιληπτή μόνο όταν τα αντικείμενα αυτά αποτελέσουν μέρος ενός ερμηνεύσιμου χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς. Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στην προστασία των ίδιων των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς και όχι των επιμέρους τεχνουργημάτων.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	13 από 33

Η απόφαση για το εάν ένα Τυχαίο Εύρημα αποτελεί πόρο πολιτιστικής κληρονομιάς που απαιτεί επιπλέον χειρισμούς θα ληφθεί από Επόπτη Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHM) ή Συντονιστή Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHC), με βάση την επαγγελματική εμπειρία και εκπαίδευσή τους. Ο CHM ή ο CHC θα συμβουλευέται επίσης και θα επικοινωνεί με τον ΕΠΟΠΤΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ για την περιοχή εργασιών, και τον Ειδικό σε θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHE) της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ή του ΑΝΑΔΟΧΟΥ. Κάθε μέλος του εργατικού δυναμικού της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και του ΑΝΑΔΟΧΟΥ υποχρεούται να ενημερώσει αμέσως τον CHM ή τον CHC σε περίπτωση εικαζόμενου Τυχαίου Ευρήματος.

2.3.2 Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ και οι υπεργολάβοι του θα θέσουν σε εφαρμογή την ακόλουθη Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων που περιγράφει αναλυτικά τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται σε περίπτωση ανακάλυψης ενός αρχαιολογικού ευρήματος κατά τη διάρκεια της κατασκευής (GR0346) και θα την εφαρμόζουν σε περίπτωση που εντοπίσουν οποιαδήποτε κινητά ή ακίνητα αντικείμενα, τοποθεσίες, κτίσματα ή ομάδες κτισμάτων που έχουν αρχαιολογική, παλαιοντολογική, ιστορική, αρχιτεκτονική, θρησκευτική, αισθητική ή άλλη πολιτιστική σημασία. Η Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων θα εφαρμόζεται στα μέτωπα κατασκευής. Η διαχείριση τυχόν ευρημάτων θα γίνεται σύμφωνα με τα παραρτήματα 4 και 5 του ΜΚ, τις ελληνικές εθνικές απαιτήσεις και την υπ' αριθ. 8 Απαίτηση Επίδοσης (ΑΕ8) της ΕΤΑΑ (GR0346).

Σε περίπτωση Τυχαίου Ευρήματος, οι εργασίες στην γύρω περιοχή (τουλάχιστον σε όλες τις περιοχές που εκτείνονται 50m από το σημείο της ανακάλυψης) πρέπει να διακοπούν και η περιοχή να σημειωθεί προς αποφυγή από τον ΑΝΑΔΟΧΟ (ή τον υπεργολάβο του) (GR0336). Μετά τη διακοπή των εργασιών, ο CHM θα αναφέρει αμέσως την ανακάλυψη στον Επόπτη του ΑΝΑΔΟΧΟΥ, στις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων και στον CHC ή τον CHE της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε το Σχέδιο Διασφάλισης Π&Κ Συμμόρφωσης (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0005) το οποίο περιγράφει τις δραστηριότητες παρακολούθησης και διασφάλισης της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Ο CHM θα αναγνωρίσει και θα επαληθεύσει το εύρημα και θα αξιολογήσει τη σημασία του. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων θα επαληθεύσει τη σημασία του με τη συνεργασία και την υποστήριξη των τεχνικών εμπειρογνομώνων της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και θα αποφασίσει για το εάν θα αναστείλει τις εργασίες στην τοποθεσία ή/και σε ευρύτερες περιοχές γύρω από αυτήν, ή εάν θα απομακρύνει το εύρημα (αν πρόκειται για ένα εύκολα μετακινήσιμο αντικείμενο όπως ένα νόμισμα, κ.λπ.) και θα επιτρέψει τη συνέχιση των εργασιών.

Τα σενάρια επεξεργασίας της θέσης που πρέπει να εξεταστούν περιλαμβάνουν την επιτόπου διατήρηση μέσω τροποποίησης της όδευσης ή εξειδικευμένων τεχνικών κατασκευής και τις σωστικές ανασκαφές πριν την εκτέλεση πρόσθετων εργασιών κατασκευής, εφόσον η αποφυγή δεν είναι εφικτή. Εάν απαιτείται αρχαιολογική σωστική ανασκαφή ενός Τυχαίου Ευρήματος, η Εφορεία Αρχαιοτήτων, σε συνεργασία με το ΥΠΑ και την ΕΤΑΙΡΕΙΑ υποχρεούνται να διασφαλίσουν ότι η σωστική ανασκαφή θα πραγματοποιηθεί

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	14 από 33

σύμφωνα με τα διεθνή και τα ελληνικά πρότυπα και με την επίβλεψη και τη συμμετοχή των αρμόδιων κρατικών φορέων (GR0338).

Εάν, κατά την παρακολούθηση των κατασκευαστικών εργασιών εκσκαφής ή άλλων εργασιών για το Έργο, ή κατά τη διάρκεια αρχαιολογικών δοκιμαστικών τομών, ανακαλυφθούν στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς, οι εργασίες θα διακοπούν αμέσως. Σύμφωνα με την απόφαση του ΥΠΑ και της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με την ΕΤΑΙΡΕΙΑ και τον ΑΝΑΔΟΧΟ, θα ακολουθήσουν σωστικές ανασκαφές. Οι εργασίες θα εκτελεστούν από αρχαιολόγους του ΑΝΑΔΟΧΟΥ υπό την επίβλεψη της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων. Οι σωστικές ανασκαφές θα πραγματοποιηθούν σύμφωνα με την οικεία ελληνική νομοθεσία και τη ΣΦΧ, και ειδικότερα τα Παραρτήματα 4 και 5 του Μνημονίου Κατανόησης (ΜΚ).

Οι κατασκευαστικές δραστηριότητες σε σημαντικό Τυχαίο Εύρημα θα ξεκινήσουν εκ νέου μόνο μετά την εφαρμογή των μέτρων αντιμετώπισης που θα εγκρίνουν οι κρατικοί φορείς ή/και τις εργασίες χειρισμού και την έγκριση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου ή της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων, σύμφωνα με το Παράρτημα 5 του ΜΚ.

2.3.3 Αναφορά Τυχαίου Ευρήματος

Σε περίπτωση που ανακαλυφθεί κάποιο Τυχαίο Εύρημα, ο CHC ή ο CHM του ΑΝΑΔΟΧΟΥ θα συμπληρώσει μια Αναφορά Τυχαίου Ευρήματος, η οποία θα υποβληθεί στον εντεταλμένο εκπρόσωπο της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων και στον Ειδικό σε θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHE) της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και στον εκπρόσωπο CH του ΑΝΑΔΟΧΟΥ. Η αναφορά αυτή θα πρέπει να περιέχει τα εξής στοιχεία:

- ημερομηνία και ώρα ανακάλυψης
- τοποθεσία ανακάλυψης (συντεταγμένες GPS και αναφορά ΧΘ)
- περιγραφή της ανακάλυψης
- σημασία της ανακάλυψης
- εκτιμώμενο βάρος και διαστάσεις, ήτοι εφικτότητα μετακίνησης της ανακάλυψης
- προβλεπόμενος χρόνος που απαιτείται για την ανασκαφή της ανακάλυψης
- σύσταση για τα επόμενα βήματα
- μέτρα προσωρινής προστασίας που εφαρμόστηκαν.

Η αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων θα αποφασίσει για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σχετικά με το Τυχαίο Εύρημα, σε συνεργασία με τον CHE, έναν CHC της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και τον ΑΝΑΔΟΧΟ. Τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- απομάκρυνση, αν είναι εφικτό, των τεχνουργημάτων/ πολιτιστικών χώρων που θεωρούνται υψηλής ή μέτριας σπουδαιότητας
- εκτέλεση περαιτέρω ανασκαφών εντός καθορισμένης απόστασης από το σημείο ανακάλυψης της θέσης που εκτιμάται ότι είναι μεγάλης σπουδαιότητας

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	15 από 33

- απόφαση συνέχισης των εργασιών κατασκευής.

2.3.4 Τεκμηρίωση Τυχαίων Ευρημάτων

Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ υποχρεούται να τηρεί ξεχωριστά αρχεία για τις δραστηριότητες παρακολούθησης, τα Τυχαία Ευρήματα, και τα εφαρμοζόμενα μέτρα αντιμετώπισης Τυχαίων Ευρημάτων, τα οποία θα εξετάζονται και θα εγκρίνονται από το Προσωπικό Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Τα αρχεία αυτά θα περιλαμβάνουν:

- ημερήσια αρχεία παρακολούθησης που υποδεικνύουν τις υπό παρακολούθηση περιοχές και δραστηριότητες, τα αναφερθέντα Τυχαία Ευρήματα και τα αποτελέσματα τυχόν εκτιμήσεων. Θα περιλαμβάνονται επίσης τυχόν επικοινωνίες και οδηγίες (όπως διακοπή και επανέναρξη εργασιών)
- εβδομαδιαίες αναφορές, που συνοψίζουν τις δραστηριότητες της περιόδου αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων Τυχαίων Ευρημάτων, αξιολογήσεων και εκτιμήσεων, εσωτερικών και εξωτερικών επικοινωνιών και οδηγιών και συνοδευτικής φωτογραφικής τεκμηρίωσης (ή άλλου υλικού αναφοράς, κατά περίπτωση). Είναι πιθανόν να υπάρξουν πρόσθετες αναφορές που αποσκοπούν στην εκπλήρωση τυχόν συγκεκριμένων απαιτήσεων του Συμβούλου Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHA) ή αιτημάτων από το ΥΠΑ για τις εργασίες του Έργου.
- μηνιαίες εκθέσεις, που συνοψίζουν τα αποτελέσματα παρακολούθησης και αξιολόγησης, την κατάσταση τυχόν αναγκαίων μέτρων αντιμετώπισης, οδηγίες προς τον ΑΝΑΔΟΧΟ και άλλες εσωτερικές και εξωτερικές επικοινωνίες.

2.3.5 Ευρήματα για τα οποία πρέπει να ενημερώνονται οι Πολιτικές Αρχές

Είναι πιθανόν να αποκαλυφθούν στοιχεία διάφορων ανθρωπίνων δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια χωματοουργικών εργασιών. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, τα στοιχεία αυτά είναι εμφανές πως έχουν αληθοφανή ιστορική ή προγενέστερη προέλευση και δεν αποτελούν απειλή ή σημείο ενδιαφέροντος για την ευημερία της σύγχρονης κοινωνίας. Παρόλα αυτά, υπάρχουν διάφορα είδη ανακαλύψεων που προκαλούν ανησυχία και πρέπει να αναφέρονται στις Πολιτικές Αρχές. Οι ανακαλύψεις αυτές περιλαμβάνουν:

- ταφές ανθρώπων
- πυρομαχικά ή μη εκραγέντες μηχανισμούς (UXO)
- τάφρους ταφής ζώων λόγω ασθένειας.

Για τα δύο τελευταία είδη προβλέπονται ειδικές διαδικασίες αντιμετώπισης στις απαιτήσεις Υγείας και Ασφάλειας, αλλά είναι αρκετά πιθανό οι εκπρόσωποι της ομάδας πολιτιστικής κληρονομιάς να προβούν στην αρχική ανακάλυψη και ως εκ τούτου θα πρέπει να γνωρίζουν τις ορθές διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν μετά την ανακάλυψη. Μέρος της εκπαίδευσής τους περιλαμβάνει τις πρώτες ενέργειες που πρέπει να εκτελεστούν σε περίπτωση τέτοιων ανακαλύψεων. Για περισσότερες πληροφορίες, συμβουλευτείτε την ενότητα 5.5.2 του ΣΠΚΔ (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0006).

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	16 από 33

Οι ανθρώπινες σοροί είναι μια διαφορετική περίπτωση καθότι οι ιστορικές ταφές ανθρώπων μπορούν να εκληφθούν εσφαλμένα ως πρόσφατοι, αδήλωτοι χώροι ταφής. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η κατάλληλη ενέργεια είναι η μη διατάραξη του χώρου και η προστασία του και η υποβολή αναφοράς στις Πολιτικές Αρχές για διερεύνηση. Σε περίπτωση που η ομάδα πολιτιστικής κληρονομιάς είναι πεπεισμένη για την αρχαία προέλευση τέτοιων σορών, αποτελεί νομική υποχρέωση να αναφερθούν αυτές οι ανακαλύψεις καθώς και μια επαγγελματική εκτίμηση της ηλικίας τους στις τοπικές αρχές.

2.4 Προστασία γνωστών θέσεων πολιτιστικής κληρονομιάς

Οι γνωστοί τόποι πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει να προστατεύονται από οποιαδήποτε ζημία σχετιζόμενη με το Έργο. Περιλαμβάνονται θέσεις που εντοπίστηκαν πριν την έναρξη των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων από τη ΜΠΚΕ και από προκατασκευαστικές μελέτες, αλλά και θέσεις που ανακαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια της κατασκευής (Τυχαία Ευρήματα). Οι θέσεις μπορεί να βρίσκονται στη Ζώνη Εργασίας του Έργου, παρακείμενα αυτής ή πολύ κοντά της.

Πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία θα παρέχονται από τον Σύμβουλο Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHA) και τον Ειδικό σε θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CHE) στο προσωπικό της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και του ΑΝΑΔΟΧΟΥ σε γραπτή και προφορική μορφή με επίσημη διαβίβαση, σε συσκέψεις και σε ανεπίσημες συζητήσεις για θέματα ασφαλείας, κατά περίπτωση, για να διασφαλιστεί η προστασία των γνωστών θέσεων πολιτιστικής κληρονομιάς.

Για τους αρχαιολογικούς χώρους, η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα ζητήσει τη συνδρομή των αρμόδιων ελληνικών αρχών για την περαιτέρω αξιολόγηση των χώρων και τη χρήση παρεμβατικών και μη παρεμβατικών μεθόδων (GR0335).

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα λαμβάνει όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις όταν διεξάγει δραστηριότητες κοντά σε θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτουν κτίσματα κατά μήκος της διαδρομής του αγωγού. Εάν, ωστόσο, προκύψει οποιαδήποτε σχετιζόμενη με το Έργο ζημία σε θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς με κτίσματα, συνεπεία των δραστηριοτήτων του ΑΝΑΔΟΧΟΥ, ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα φροντίσει για την αποκατάστασή της από ειδικούς συντηρητές σε συντονισμό με τις αρμόδιες αρχές (GR0363).

2.4.1 Προστασία από κραδασμούς

Τυχόν δομική ζημία από κραδασμούς μπορεί να επιδεινώσει την ήδη εξασθενημένη δομική ακεραιότητα αρχαίων ή ιστορικών κτιρίων. Εάν η δομική αξιολόγηση που θα πραγματοποιήσει η ΕΤΑΙΡΕΙΑ δείξει ότι κάποιος χώρος κινδυνεύει από κραδασμούς, ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ κατόπιν έγκρισης από τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων θα φροντίσει για τη δομική ενίσχυση ή άλλως για τη σταθεροποίηση του χώρου, και για τη λήψη κατάλληλων μέτρων ώστε να αποφευχθεί, ή όπου αυτό δεν είναι εφικτό, να ελαχιστοποιηθεί κάθε ενδεχόμενη ζημία που μπορεί να προκύψει λόγω δραστηριοτήτων σχετιζόμενων με το Έργο (για

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	17 από 33

περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε το Σχέδιο Ελέγχου Αναδόχου (CCP) για τη Χερσαία Πολιτιστική Κληρονομιά (GAL00-PMT-601-Y-TTM-0001).

Σε περίπτωση που μέρος ή το σύνολο μιας θέσης πολιτιστικής κληρονομιάς υποστεί ζημία λόγω υπερβολικών κραδασμών, θα κληθούν αμέσως συντηρητές από τον ΑΝΑΔΟΧΟ για να επισκευάσουν το κτίσμα με συμβατικές τεχνικές διατήρησης (GR0349) κατόπιν έγκρισης από τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων και τον CHE. Μετά την ολοκλήρωση, η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα καθορίσει εάν οι εργασίες επανόρθωσης επαρκούν και, αν κριθούν ανεπαρκείς, δύνανται να ζητήσει περαιτέρω μέτρα επανόρθωσης από την ΑΝΑΔΟΧΟ.

2.4.2 Προστασία από σκόνη και άλλες μορφές ρύπανσης λίθινης αρχιτεκτονικής

Ορισμένες μορφές ρύπανσης μπορεί να βλάψουν τη λίθινη αρχιτεκτονική. Εάν η δομική αξιολόγηση της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ υποδεικνύει τον κίνδυνο να υπάρξουν επιπτώσεις λόγω ρύπανσης, ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα καλύψει ή άλλως θα προστατεύσει τον χώρο από πιθανές επιπτώσεις. Εάν το πρόβλημα έγκειται στη σκόνη από χωματουργικές εργασίες, ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα φροντίσει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα για να αποφευχθεί, ή όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, να ελαχιστοποιηθεί κάθε πιθανή ζημία που μπορεί να προκύψει από σχετιζόμενες με το Έργο δραστηριότητες. Στρατηγικές ελαχιστοποίησης της σκόνης, όπως είναι ο ψεκασμός με νερό, μπορούν να χρησιμοποιηθούν γύρω από τον επίφοβο χώρο (GR0347). Ο Υπεύθυνος Επαφών με την Κοινότητα (CLO) θα φροντίσει να υπάρξει διαβούλευση με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πριν την κάλυψη οποιουδήποτε χώρου.

Σε κάθε περίπτωση όπου ένας χώρος πολιτιστικής αξίας υποστεί ζημία λόγω ρύπανσης που οφείλεται στο Έργο, ο χώρος θα καθαριστεί από επαγγελματίες συντηρητές (εντεταλμένους από τον ΑΝΑΔΟΧΟ) και θα προστατευθεί από περαιτέρω ζημία (GR0347). Μετά την ολοκλήρωση, οι Εφορείες Αρχαιοτήτων, σε συνεργασία με τον CHE και τον CHC, θα καθορίσουν εάν ο καθαρισμός είναι επαρκής και εάν κριθεί ανεπαρκής δύνανται να ζητήσουν περαιτέρω μέτρα από τον ΑΝΑΔΟΧΟ.

2.4.3 Προστασία από αρνητικές αισθητικές επιπτώσεις

Το Έργο θα σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αμβλυθούν τυχόν αρνητικές αισθητικές και ακουστικές επιπτώσεις των εγκαταστάσεων. Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα εξετάσει τις ακόλουθες αισθητικές τεχνικές προς εφαρμογή από τον ΑΝΑΔΟΧΟ (GR0345):

- ηχοπετάσματα
- κατασκευές χαμηλού προφίλ
- σωστή επιλογή θέσης για μεγιστοποίηση της χρήσης της τοπογραφίας και της βλάστησης
- χρήση εμποδίων θέασης
- ανάμιξη με τοπογραφικές μορφές και υφιστάμενα μοτίβα βλάστησης
- χρήση περιβαλλοντικών χρωματισμών ή προηγμένων τεχνικών καμουφλάζ για τον περιορισμό των οπτικών επιπτώσεων.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	18 από 33

2.4.4 Τεχνικές κατασκευής

Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα χρησιμοποιεί τις κατάλληλες τεχνικές κατασκευής για την αποφυγή, ή όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, την ελαχιστοποίηση τυχόν ζημιών που μπορεί να προκύψει λόγω δραστηριοτήτων σχετιζόμενων με το Έργο.

2.5 Κοινοτική χρήση χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς

Για την αντιμετώπιση και ελαχιστοποίηση ή άμβλυνση τυχόν απρόβλεπτων επιπτώσεων, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του Έργου θα υπάρχει διαβούλευση με την τοπική κοινωνία μέσω μιας ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ομάδας επαφών με την κοινότητα. Εάν από τη διαδικασία διαβούλευσης προκύψουν προβληματισμοί σε τοπικό επίπεδο σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά, ο CHA ή ο CHE της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ θα συνεννοηθεί με τους Κοινωνικούς ειδικούς της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ για την αντιμετώπιση των προβληματισμών και την αντιμετώπιση των πιθανών επιπτώσεων.

Ο Μηχανισμός Υποβολής Αναφορών (<http://www.trans-adriatic-pipeline.com>) θα είναι επίσης διαθέσιμος ως επιλογή για τους κατοίκους της περιοχής να μπορούν να εκφράσουν τα παράπονά τους σχετικά με το Έργο. Εάν μέσω του Μηχανισμού Υποβολής Αναφορών καταγραφούν οποιεσδήποτε επικρίσεις σχετικά με τη διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς του Έργου, ο CHE ή ο CHA θα συνεννοηθούν με τον ΕΤΑΙΡΙΚΟ εκπρόσωπο της ομάδας επαφών με την κοινότητα και η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα απαντήσει αναλόγως στα υποβληθέντα παράπονα (GR0361).

Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα περιορίσει το χρονοδιάγραμμα των εργασιών κατασκευής, συντήρησης και κατεδάφισης, ούτως ώστε να μην διαταραχθεί η χρήση των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς. Αυτό περιλαμβάνει τη διακοπή των εργασιών σε ορισμένες ώρες κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται οι χώροι, όπως κατά τη διάρκεια σημαντικών εκδηλώσεων (γάμοι, θρησκευτικά πανηγύρια² κ.λπ.). Πρόσθετες ημέρες και ώρες κατασκευαστικών περιορισμών θα καθοριστούν κατόπιν διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη που θα οργανώσει η ΕΤΑΙΡΕΙΑ πριν την κατασκευή (GR0344).

Η Ομάδα Επαφών με την Κοινότητα του ΑΝΑΔΟΧΟΥ θα είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνη για τη διαχείριση της πρόσβασης πιθανών επισκεπτών (συμπεριλαμβανομένων επαγγελματιών ερευνητών, ομάδων της τοπικής κοινότητας, σχολείων κ.λπ.), υπό την προϋπόθεση ότι έχουν καλυφθεί όλα τα ζητήματα Υγείας, Ασφάλειας, Προστασίας και Περιβάλλοντος (GR0360) και σε συνεννόηση με την ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

² Για παράδειγμα, οι εργασίες κατασκευής πλησίον της Εκκλησίας της Αναλήψεως (CH-115) θα σταματήσουν την 15^η Αυγούστου, ημερομηνία γνωστής θρησκευτικής πανηγύρης που θα λάβει χώρα στην εκκλησία.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	19 από 33

3. Επισκόπηση, πεδίο εφαρμογής και καθοδήγηση Αρχαιολογικών Εργασιών

Ακολουθεί συγκεκριμένη καθοδήγηση για το επίπεδο των εργασιών που θα εκτελεστούν. Οι εργασίες θα εκτελεστούν από αρχαιολόγους που θα απασχολήσει ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ, και οι οποίοι θα εργάζονται υπό τη διαχείριση και εποπτεία της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων. Προδιαγραφές ή γραπτά σχέδια έρευνας (written schemes of investigation - WSI) θα συντάσσονται από την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων για κάθε υπό έρευνα θέση, περιγράφοντας τους στόχους των εργασιών και τους χρησιμοποιούμενους πόρους. Ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ θα παρέχει όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό που θα ζητήσει η αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων σύμφωνα με το Μνημόνιο Κατανόησης. Οι αρχαιολογικές δοκιμαστικές τομές και οι εργασίες σωστικής ανασκαφής για τη διάσωση Τυχαίων Ευρημάτων αποτελούν ευθύνη της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων και η εκτέλεσή τους θα γίνει με αρχαιολογικό προσωπικό και εξοπλισμό που θα παράσχει ο ΑΝΑΔΟΧΟΣ σύμφωνα με τα Παραρτήματα 4 και 5 του ΜΚ.

Η διαχείριση χαρακτηριστικών πολιτιστικής κληρονομιάς του Έργου ακολουθεί μια κατά φάσεις προσέγγιση με σταδιακό εντοπισμό θέσεων και επιπτώσεων κατά τη διάρκεια της μελέτης και της κατασκευής του Έργου. Οι πέντε φάσεις αναλύονται κατωτέρω.

3.1 1^η Φάση: Ανασκόπηση υφιστάμενων δεδομένων

Οι περιοχές πιθανού αρχαιολογικού ενδιαφέροντος εντοπίζονται από διάφορες δραστηριότητες σε περιβάλλον γραφείου, όπως μελέτη επιστημονικής βιβλιογραφίας, εξέταση εγγράφων για προηγούμενες αρχαιολογικές εργασίες και εξέταση αεροφωτογραφιών και δορυφορικών εικόνων. Η όδευση του αγωγού και η θέση των εγκαταστάσεων εξετάζεται στο πεδίο με μια γρήγορη έρευνα πεδίου για την επαλήθευση της όδευσης, των εγκαταστάσεων και των προτεινόμενων θέσεων των οδών πρόσβασης.

3.2 2^η Φάση: Εκτενείς και εντατικές μελέτες

Η όδευση του αγωγού και η θέση των εγκαταστάσεων εξετάζεται στο πεδίο, γεγονός που βοηθά να διαπιστωθούν οι πιθανές επιπτώσεις και να οριστούν οι παράμετροι της περαιτέρω έρευνας. Οι περιοχές πιθανών επιπτώσεων που βρίσκονται εντός του διαδρόμου κατασκευής του αγωγού (38m) ή που μπορεί να επηρεαστούν από μόνιμες ή προσωρινές εγκαταστάσεις (όπως οι οδοί πρόσβασης και καταυλισμοί κατασκευής) εξετάζονται μέσω εστιασμένων επιτόπιων ερευνών για να διαπιστωθεί η φύση και η σημασία τους. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορα μέσα, όπως με αναλυτική μελέτη, γεωφυσική έρευνα και δοκιμαστικές τομές. Οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν στον λεπτομερή σχεδιασμό της όδευσης και της θέσης των εγκαταστάσεων του αγωγού και όπου είναι δυνατόν, η όδευση μπορεί να αλλάξει (GR0333) ή ο αντίκτυπός της να μειωθεί ώστε να ελαχιστοποιηθεί η ζημία στα χαρακτηριστικά της πολιτιστικής κληρονομιάς.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	20 από 33

Οι θέσεις που απαιτούν εργασία σε αυτή τη φάση προσδιορίζονται στον Πίνακα Α1-1, που παρουσιάζει τις θέσεις όπου απαιτούνται ενέργειες, όπως ορίζεται στην ΜΠΚΕ. Ο κατάλογος αυτός παρουσιάζει όλες τις θέσεις που βρίσκονται πλησίον της περιοχής αποτυπώματος του Έργου. Εξ αυτών:

- 54 χαρακτηρίζονται ως απαιτούσες «Περαιτέρω Αξιολόγηση» και κάποια ενέργεια κατασκευής που «Μένει να γνωστοποιηθεί». Αυτές αφορούν θέσεις που βρίσκονται κάτω από το έδαφος, όπου προς το παρόν δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ο πλήρης αντίκτυπος και τα ενδεδωγμένα μέτρα αντιμετώπισης
- 13 χαρακτηρίζονται ως απαιτούσες «Περαιτέρω αξιολόγηση» με ενέργεια κατασκευής για την «Προστασία από ζημιά» που συνήθως εφαρμόζεται σε υπέργεια κτίσματα, όπως οι εκκλησίες ή τα κοιμητήρια.

Κατά τη διάρκεια των βασικών μελετών της ΜΠΚΕ εντοπίστηκαν 293 επιπλέον θέσεις, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στον Πίνακα Α1-1. Αυτές βρίσκονταν σε προηγούμενες οδεύσεις που επί του παρόντος δεν χρησιμοποιούνται ή είναι αρκετά μακριά από την τρέχουσα οδευση, οπότε δεν επηρεάζονται.

3.3 3^η Φάση: Ανασκαφές πριν την κατασκευή

Σε περιοχές όπου η ζημιά στους πόρους είναι αναπόφευκτη, οι αρχαιολογικοί πόροι καταγράφονται με προγραμματισμένη ανασκαφή πριν από τις δραστηριότητες κατασκευής. Οι εργασίες της 3ης Φάσης θα διεξαχθούν εντός της ζώνης εργασίας του Έργου σε εκείνες τις θέσεις που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια της 2ης Φάσης ως περιέχουσες σημαντικά ευρήματα. Οι έρευνες της 3ης Φάσης περιλαμβάνουν την ανάκτηση αρχαιολογικών δεδομένων, κατά την οποία περισυλλέγονται δεδομένα πολιτιστικής αξίας από τις θέσεις, με τη μορφή τεχνουργημάτων και την καταγραφή εδαφών και χαρακτηριστικών. Στην 3η Φάση, η έρευνα μιας θέσης καταλήγει στη σύνταξη επιστημονικής έκθεσης, η οποία συνοδεύεται από τα τεχνουργήματα που είναι έτοιμα να δοθούν σε μουσεία. Συνεπώς, οι εργασίες της 3ης Φάσης αντιστοιχούν σε μια μορφή μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του Έργου στους εν λόγω αρχαιολογικούς χώρους. Ένα εναλλακτικό μέτρο αντιμετώπισης είναι η αποφυγή της θέσης μέσω της τροποποίησης της οδευσης του αγωγού ή του επανασχεδιασμού των εγκαταστάσεων (GR0333). Ωστόσο, η αντιμετώπιση των επιπτώσεων μέσω αποφυγής μπορεί να προϋποθέτει έρευνες έκτος της ζώνης εργασίας για να προσδιοριστούν τα όρια της θέσης, δεδομένου ότι οι εργασίες της 2ης Φάσης εστιάζουν σε εκείνες τις θέσεις που βρίσκονται εντός της περιοχής κατασκευής.

3.4 4^η Φάση: Τυχαία Ευρήματα κατά τη διάρκεια της κατασκευής

Είναι γνωστό ότι η κατασκευή ενός αγωγού και των συναφών μόνιμων και προσωρινών εγκαταστάσεων ενδέχεται να αποκαλύψουν άγνωστα μέχρι τώρα αρχαιολογικά στοιχεία. Γίνονται ρυθμίσεις για την παρακολούθηση της κατασκευής και την παροχή μιας ομάδας αρχαιολόγων που θα πραγματοποιήσει «ανασκαφές διάσωσης/περισυλλογής» όπου απαιτείται. Αυτό είναι γνωστό και ως «Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων» (βλ. ενότητα 2.3). Η ανακάλυψη Τυχαίων Ευρημάτων μπορεί να οδηγήσει σε σωστικές ανασκαφές για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του Έργου.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	21 από 33

3.5 5^η Φάση: Δημιουργία αναφορών

Μελέτη υλικού και σύνταξη εκθέσεων για τις αρχαιολογικές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του Έργου. Η φάση αυτή περιλαμβάνει τη διάδοση των αποτελεσμάτων των εργασιών τόσο στο αρχαιολογικό κοινό όσο και στο ευρύτερο κοινό με το κατάλληλο μέσο.

Τα πρότυπα εργασίας θα συμμορφώνονται με τα ελληνικά εθνικά και διεθνή πρότυπα. Καθοδήγηση για τις εργασίες αυτές σε διεθνές επίπεδο διατίθεται στους κώδικες και τις οδηγίες του Ινστιτούτου Αρχαιολόγων που εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο (IfA) και στους κώδικες της Ευρωπαϊκής Ένωσης Αρχαιολόγων (European Archaeological Association - EAA).

4. Κατάρτιση

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα συμπεριλάβει κατευθυντήριες γραμμές στον Κώδικα Συμπεριφοράς (TAP-GEN-PO-0001), τις οποίες οφείλουν να τηρούν όλα τα μέλη του προσωπικού της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και του ΑΝΑΔΟΧΟΥ, προκειμένου να απαγορεύσει δραστηριότητες των εργαζομένων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν παρακείμενους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς (GR0340).

5. Παρακολούθηση και επιθεώρηση

Οι απαιτήσεις παρακολούθησης και επιθεώρησης σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Διασφάλισης Π&Κ Συμμόρφωσης (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0005).

6. Σχετικά έγγραφα

Ακολουθεί κατάλογος των εγγράφων ΣΠΚΔ, τα οποία, μεταξύ άλλων, έχουν περιεχόμενο συναφές με το παρόν Σχέδιο Ελέγχου Αναδόχου (CCP):

- Έγγραφο Πλαίσιο ΣΠΚΔ του Αναδόχου (CAL00-RSK-601-Y-TTM-0001)
- CCP για τη Χερσαία Πολιτιστική Κληρονομιά (GAL00-PMT-601-Y-TTM-0001)
- Σχέδιο Διασφάλισης Π&Κ Συμμόρφωσης (CAL00-PMT-601-Y-TTM-0005)
- Στρατηγική Διαβούλευσης με τα Ενδιαφερόμενα Μέρη (TAP-HSE-ST-0009), διαθέσιμη στη διεύθυνση www.trans-adriatic-pipeline.com
- Μηχανισμός Υποβολής Παραπόνων (<http://www.trans-adriatic-pipeline.com>)
- Κώδικας Συμπεριφοράς (TAP-GEN-PO-0001)
- ΣΦΧ μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του TAP AG (N. 4217/2013).
- Μνημόνια Κατανόησης (ΜΚ) με το ΥΠΑ και τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων (Παραρτήματα 4 και 5 της ΣΦΧ).

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	22 από 33

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΑΝΑ ΘΕΣΗΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΠΚΕ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι παρακάτω πίνακες (Α1-1 και Α1-2) παρέχουν πληροφορίες για τους γνωστούς αποδέκτες πολιτιστικής κληρονομιάς που καθορίζονται στην ελληνική ΜΠΚΕ και τις σχετικές Δεσμεύσεις, με περαιτέρω λεπτομέρειες για κάθε Δέσμευση.

Ο Πίνακας Α1-1 αναγράφει λεπτομέρειες για συγκεκριμένους γνωστούς αποδέκτες πολιτιστικής κληρονομιάς, και τις σχετικές Δεσμεύσεις της ΜΠΚΕ, καθώς και τις υποχρεώσεις της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και του ΑΝΑΔΟΧΟΥ. Κατάλογος όλων των δεσμεύσεων πολιτιστικής κληρονομιάς της ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ με σύντομη περιγραφή παρέχεται στον Πίνακα Α1-2.

Πίνακας Α1-1 Δεσμεύσεις Πολιτιστικής Κληρονομιάς ανά θέση.

Ο πλήρης κατάλογος και το κείμενο των δεσμεύσεων περιλαμβάνονται στον Πίνακα Α1-2.

ΧΘ	Θέση	Περιγραφή	Δέσμευση	Πριν την κατασκευή (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Ενέργειες Κατασκευής (ΑΝΑΔΟΧΟΣ)
11	CH350-E	Κιβωτιόσχημοι τάφοι, για τους οποίους υπήρχαν αναφορές σε αυτήν την περιοχή	GR0364	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
18	CH250-E	Τοπωνύμιο Άσπρα Χώματα (περιοχή με άσπρο χώμα)	GR0388	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
22	CH346-E	Γήλοφος κοντά στις τοποθεσίες Α, Β της Πυλαίας. Πιθανόν πρόκειται για πολιτιστικό γήλοφο.	GR0364	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
22	CH383-E	Πολιτιστικός γήλοφος. Θραύσματα κεραμικών	GR0364	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
41	CH335-E	Υπόγειο υδραγωγείο	GR0369, GR0389	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
41	CH336-E	Εικονοστάσιο αφιερωμένο στην Παναγία	GR0390, GR0403	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
42	CH376-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0364, GR0403, GR0404, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
45	CH370-E	Άγνωστη εκκλησία	GR0390, GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
46	CH339-E	Παρεκκλήσι του Αγίου Μάρκου	GR0364, GR0390, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
46	CH394-E	Λιθόστρωτος δρόμος κοντά στο παρεκκλήσι του Αγίου Μάρκου	GR0365, GR0390, GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
57	CH334-E	Παρατηρητήριο δασοφυλάκων	GR0366, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
59	CH333-E	Πέτρινο οχυρό	GR0390, GR0403, GR0405	Περαιτέρω	Προστασία από ζημιά

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	23 από 33

ΧΘ	Θέση	Περιγραφή	Δέσμευση	Πριν την κατασκευή (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Ενέργειες Κατασκευής (ΑΝΑΔΟΧΟΣ)
				αξιολόγηση	
63	CH388-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0368	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
78	CH115-E	Χάλκινο αγαλαμτίδιο του Ερμή, Τυχαίο Εύρημα	GR0344, GR0399, GR0400, GR381, GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
84	CH353-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0370, GR0403, CH0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
84	CH354-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0370, GR0403, CH0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
87	CH391-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0370	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
110	CH34-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0370	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
119	CH33-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0370	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
123	CH36-E	Ιουστινιάνεια τείχη και υδραγωγείο	GR0371, GR0391, GR0392, GR0403, GR0404, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
136	CH25-E	Τάφοι από την Εποχή του Σιδήρου και ρωμαϊκοί τάφοι, για τους οποίους υπήρχαν αναφορές σε αυτήν την περιοχή	GR0372	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
139	CH23a-E	Συστάδα 5 τύμβων της μεταελληνιστικής περιόδου	GR0375, GR0393	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
147	CH20-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0372	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
150	CH18-E	Περιοχή χαμηλής αρχαιολογικής σημασίας	GR0372, GR0378	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
154	CH12a-E	Προϊστορικός οικισμός	GR0372, GR0394, GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
168	CH11a-E	Οικισμός της Προϊστορικής και Ρωμαϊκής περιόδου, στον αγωγό του ΔΕΣΦΑ	GR0393, GR0394, GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
170	CH15LK-E	Βυζαντινό κάστρο	GR0354	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
171	CH10a-E	Τείχος, οικισμός και ευρήματα της Κλασικής και Ελληνιστικής περιόδου	GR0372, GR0393, GR0403, GR0404, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
176	CH13a-E	Αρχαία πόλη	GR0372, GR0394, GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
178	CH14-E	Θραύσματα κεραμικών	GR0393	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	24 από 33

ΧΘ	Θέση	Περιγραφή	Δέσμευση	Πριν την κατασκευή (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Ενέργειες Κατασκευής (ΑΝΑΔΟΧΟΣ)
178	CH4LK-E	Αμυντικό όριο	GR0373, GR0393, GR0394, GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
200	CH73LK-E	Αρχαία πόλη των Φιλίππων	GR0403, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
240	CH19LS-E	Νεκροταφεία της Κλασικής και Ελληνιστικής περιόδου	GR0374, GR0393, GR0394	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
354	CH31LT-E	Αναγνωρισμένος αρχαιολογικός χώρος	GR0375	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
361,8	CH-1	Θραύσματα κεραμικών	GR0375	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
380	CH-3	Θραύσματα κεραμικών	GR0375	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
380,4	CH-4	Θραύσματα κεραμικών	Απαίτηση MCT	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
380,7	CH-5	Θραύσματα κεραμικών	Απαίτηση MCT	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
412,5	CH-6	Θραύσματα κεραμικών	Απαίτηση MCT	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
412,6	CH-7	Θραύσματα κεραμικών	Απαίτηση MCT	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
412,9	CH-8	Θραύσματα κεραμικών	Απαίτηση MCT	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
413,5	CH-9	Θραύσματα κεραμικών	GR0375	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
414,4	CH-10	Θραύσματα κεραμικών	GR0375	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
416	CH-13	Ερείπια λίθινου κτίσματος	GR0375	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
418,3	CH-14	Θραύσματα κεραμικών	GR0376	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
419	CH-231	Αρχαίο νεκροταφείο στη θέση «Πολλά Νερά»	GR0377	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
426,7	CH-79	Εκκλησία Αγίου Νικολάου	GR0395, GR399, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
431,3	CH-80	Χώρος αναψυχής σε δασικό ξέφωτο	GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
437,6	CH-16	Θραύσματα κεραμικών	GR0378	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	25 από 33

ΧΘ	Θέση	Περιγραφή	Δέσμευση	Πριν την κατασκευή (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Ενέργειες Κατασκευής (ΑΝΑΔΟΧΟΣ)
437,7	CH-17	Θραύσματα κεραμικών	GR0378	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
440,4	CH-83	Λιθινή γέφυρα Κάστρου	GR0396, GR0399	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
445,6	CH-347	Αρχαιολογικός χώρος της Ρωμαϊκής και Βυζαντινής περιόδου	GR0397, GR379	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
450	CH-88	Εκκλησία Αγίου Αθανασίου	GR0379, GR0398, GR0399, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
465	CH-22	Θραύσματα κεραμικών	GR0380	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
478,1	CH-121	Εκκλησία της Αναλήψεως	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
479,3	CH-23	Θραύσματα κεραμικών	GR0382	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
480,5	CH-24	Θραύσματα κεραμικών	GR0382, GR0383	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
480,6	CH-125	Άγνωστο παρεκκλήσι	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
485,8	CH-130	Μοναστήρι της Παναγίας	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
486	CH-215	Εκκλησία Αγίου Αντωνίου	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
486,7	CH-213	Παρεκκλήσι Αγίας Τριάδος	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
486,8	CH-214	Εκκλησία Αγίου Αθανασίου	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
486,9	CH-212	Εκκλησία του Προφήτη Ηλία	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
491,2	CH-29	Θραύσματα κεραμικών	GR0384	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
497,6	CH-30	Θραύσματα κεραμικών	GR0385	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
497,8	CH-31	Θραύσματα κεραμικών	GR0385	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
497,9	CH-32	Θραύσματα κεραμικών	GR0385	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
501	CH-137	Εκκλησία Αγίου Νικολάου	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	26 από 33

ΧΘ	Θέση	Περιγραφή	Δέσμευση	Πριν την κατασκευή (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Ενέργειες Κατασκευής (ΑΝΑΔΟΧΟΣ)
506	CH-35	Θραύσματα κεραμικών	GR0386	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
506,1	CH-162	Παρεκκλήσι και νεκροταφείο	GR0399, GR0401, GR0405	Περαιτέρω αξιολόγηση	Προστασία από ζημιά
506,2	CH-36	Θραύσματα κεραμικών	GR0386	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί
513,5	CH-38	Θραύσματα κεραμικών	GR0387	Περαιτέρω αξιολόγηση	Μένει να γνωστοποιηθεί

Πίνακας Α1-2- Επεξήγηση των Δεσμεύσεων Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Η «τοποθεσία» υποδηλώνει αν η Δέσμευση μπορεί να εφαρμοστεί στο σύνολο του Έργου σε πολυάριθμες τοποθεσίες (Γενικά), ή αν είναι συγκεκριμένη για ορισμένους μόνο τόπους κατά μήκος της διαδρομής του αγωγού. Σε αυτές τις περιπτώσεις εμφανίζεται η ΧΘ (αυτή μπορεί να συγκριθεί με τη συγκεκριμένη τοποθεσία στον πίνακα Α1-1).

Πίνακας Α1-2 Επεξήγηση των Δεσμεύσεων Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
GR0333	Γενικά	Αποφυγή γνωστών θέσεων πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της μελέτης του Έργου, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό. Η αποφυγή, μέσω επιπρόσθετων τοπικών τροποποιήσεων της όδευσης ή μετεγκατάστασης, είναι η προτιμώμενη μέθοδος αντιμετώπισης και θα εξεταστεί μαζί με τα μέτρα αντιμετώπισης που απαριθμούνται στο κεφάλαιο 8.17.4 της ΜΠΚΕ.
GR0334	Γενικά	Όπου δεν είναι εφικτή η αποφυγή μνημείων ή θέσεων που έχουν αξία ύλης πολιτιστικής κληρονομιάς (ήτοι οι τοποθεσίες εκείνες όπου η ζώνη εργασίας έχει ήδη μειωθεί στο ελάχιστο πλάτος και δεν μπορεί να αποκλίνει), θα εξεταστεί το ενδεχόμενο μετεγκατάστασης, αντικατάστασης και αποζημίωσης και θα συζητηθούν οι εναλλακτικές αυτές με τα ενδιαφερόμενα μέρη.
GR0335	Γενικά	Για τους αρχαιολογικούς χώρους, οι υπεύθυνοι του ΕΡΓΟΥ θα ζητήσουν τη συνδρομή των αρμόδιων ελληνικών αρχών για την περαιτέρω αξιολόγηση των χώρων και τη χρήση παρεμβατικών και μη παρεμβατικών μεθόδων
GR0338	Γενικά	Αν απαιτείται αρχαιολογική σωστική ανασκαφή σε Τυχαίο Εύρημα, η ανασκαφή θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα διεθνή και τα ελληνικά πρότυπα και με την επίβλεψη και συμμετοχή των αρμόδιων κρατικών φορέων
GR0339	Γενικά	Η Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων εφαρμόζεται σε ενεργά μέτωπα κατασκευής. Αυτή περιλαμβάνει την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων κατασκευής από επαγγελματία αρχαιολόγο και τη δέσμευση για την προσωρινή διακοπή των εργασιών πλησίον οποιασδήποτε νέας αρχαιολογικής ανακάλυψης. Οι δραστηριότητες κατασκευής σε Τυχαίο Εύρημα θα αρχίσουν εκ νέου μετά την εφαρμογή των κρατικά εγκριθέντων μέτρων αντιμετώπισης.
GR0340	Γενικά	Συμπερίληψη κατευθυντήριων γραμμών στον Κώδικα Συμπεριφοράς εργαζομένων, προκειμένου να απαγορευτούν δραστηριότητες των εργαζομένων που

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	27 από 33

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
		θα μπορούσαν να επηρεάσουν παρακείμενες θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς.
GR0341	Γενικά	Όπου είναι εφικτό, το Έργο θα αποφύγει θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της μελέτης του Έργου, ούτως ώστε να υπάρξουν περιορισμένες επιπτώσεις στο περιβάλλον και τη διαμόρφωση των χώρων αυτών. Η αποφυγή είναι η προτιμώμενη μέθοδος αντιμετώπισης και θα εξεταστεί μαζί με τα μέτρα αντιμετώπισης που απαριθμούνται στο κεφάλαιο 8.17.4 της ΜΠΚΕ.
GR0344	Γενικά	Περιορισμός του χρονοδιαγράμματος εργασιών κατασκευής, συντήρησης και κατεδάφισης, ούτως ώστε να μην διαταραχθεί η χρήση των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς. Διακοπή των εργασιών σε ορισμένες ώρες, κατά τις οποίες οι χώροι χρησιμοποιούνται, όπως κατά τη διάρκεια σημαντικών εκδηλώσεων (π.χ. γάμοι ή θρησκευτικά πανηγύρια). Για παράδειγμα, οι εργασίες κατασκευής πλησίον της Εκκλησίας της Αναλήψεως (CH-115) θα σταματήσουν την 15 ^η Αυγούστου, ημερομηνία γνωστής θρησκευτικής πανηγύρης που θα λάβει χώρα στην εκκλησία. Πρόσθετες ημέρες και ώρες κατασκευαστικών περιορισμών θα καθοριστούν κατόπιν διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη πριν την κατασκευή.
GR0345	Γενικά	Το Έργο θα σχεδιαστεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αμβλυνοθούν τυχόν αρνητικές αισθητικές και ακουστικές επιπτώσεις των εγκαταστάσεων. Θα εξεταστούν οι ακόλουθες αισθητικές τεχνικές: ηχοπετάσματα, κατασκευές χαμηλού προφίλ, σωστή επιλογή θέσης για μεγιστοποίηση της χρήσης της τοπογραφίας και της βλάστησης, χρήση εμποδίων θέασης, ανάμιξη με τοπογραφικές μορφές και υφιστάμενα μοτίβα βλάστησης και χρήση περιβαλλοντικών χρωματισμών ή προηγμένων τεχνικών καμουφλάζ για τον περιορισμό των οπτικών επιπτώσεων.
GR0346	Γενικά	Το Έργο θα εφαρμόσει μια Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων, η οποία αναλύει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση που προκύψει αρχαιολογικό εύρημα κατά τη διάρκεια της κατασκευής. Η διαχείριση τυχόν ευρημάτων θα διεκπεριώνεται σύμφωνα με τις ελληνικές εθνικές απαιτήσεις και την απαίτηση επίδοσης ΑΕ8 της ΕΤΑΑ.
GR0347	Γενικά	Ορισμένες μορφές ρύπανσης μπορεί να βλάψουν την λίθινη αρχιτεκτονική. Αν η δομική αξιολόγηση υποδεικνύει τον κίνδυνο να υπάρξουν επιπτώσεις λόγω ρύπανσης, ο σχετικός χώρος θα καλυφθεί ή άλλως θα προστατευτεί από πιθανές επιπτώσεις. Εάν το πρόβλημα έγκειται στη σκόνη από χωματοουργικές εργασίες, στρατηγικές ελαχιστοποίησης της σκόνης, όπως είναι ο ψεκασμός με νερό, μπορούν να χρησιμοποιηθούν γύρω από τον επίφοβο χώρο. Σε περίπτωση που ένας χώρος πολιτιστικής αξίας υποστεί ζημιά λόγω ρύπανσης που οφείλεται στο Έργο, ο χώρος θα καθαριστεί από επαγγελματίες συντηρητές και θα προστατευθεί από περαιτέρω ζημιά.
GR0349	Γενικά	Σε περίπτωση που μέρος ή το σύνολο ενός χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς υποστεί ζημιά λόγω υπερβολικών κραδασμών, θα κληθούν αμέσως συντηρητές για να επισκευάσουν το κτίσμα με συμβατικές τεχνικές διατήρησης.
GR0356	Γενικά	Η κατάσταση και η δομική ακεραιότητα θέσεων όπου παρατηρούνται υπέργεια συστατικά μέρη και οι οποίες βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από το αποτύπωμα του Έργου θα καταγράφονται πριν από την κατασκευή.
GR0357	Γενικά	Οι προκατασκευαστικές ενέργειες αντιμετώπισης θα περιλαμβάνουν ανάλυση αεροφωτογραφιών κατά μήκος της κύριας όδευσης του αγωγού για τον εντοπισμό πιθανών περιοχών ενδιαφέροντος για περαιτέρω διερεύνηση. Στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν ιστορικοί χάρτες, αυτοί θα συγκριθούν με τα αποτελέσματα των αναλύσεων αεροφωτογράφισης. Οι υπεύθυνοι του Έργου θα απευθυνθούν επίσης σε ντόπιους ιδιοκτήτες γης σε περιοχές ενδιαφέροντος για να διαπιστωθεί εάν τα αποτελέσματα των αναλύσεων υποδεικνύουν πιθανά υπόγεια αρχαία κτίσματα ή πιο πρόσφατα μοτίβα χρήσης γης. Θα δημιουργηθούν σχετικά επίπεδα Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS) που θα επιτρέπουν την ολοκληρωμένη αξιολόγηση της οπτικής ανάλυσης και των ιστορικών δεδομένων. Τα ευρήματα αυτής της προκατασκευαστικής αντιμετώπισης μπορεί να οδηγήσουν σε παρεμβατικές δοκιμές σε επιβεβαιωμένες περιοχές ενδιαφέροντος.

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	28 από 33

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
GR0359	Γενικά	Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η αποφυγή, μπορεί να εφαρμοστεί ειδική μέθοδος διέλευσης για γραμμικούς πόρους πολιτιστικής κληρονομιάς. Αυτή η μέθοδος διέλευσης θα καθοριστεί κατόπιν περαιτέρω αξιολόγησης της θέσης και με τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων αρχών.
GR0360	Γενικά	Μια ομάδα επαφών με την κοινότητα θα είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της πρόσβασης πιθανών επισκεπτών (συμπεριλαμβανομένων επαγγελματιών ερευνητών, ομάδων της τοπικής κοινότητας, σχολείων κ.λπ.), υπό την προϋπόθεση ότι έχουν καλυφθεί όλα τα ζητήματα Υγείας, Ασφάλειας και Περιβάλλοντος.
GR0361	Γενικά	Για την αντιμετώπιση και άμβλυση τυχόν απρόβλεπτων επιπτώσεων, καθ' όλη τη διάρκεια του Έργου θα υπάρχει διαβούλευση με την τοπική κοινωνία μέσω μιας ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ομάδας επαφών με την κοινότητα. Εάν προκύψουν προβληματισμοί σε τοπικό επίπεδο σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης, η ομάδα ειδικών σε θέματα Πολιτιστικής Κληρονομιάς θα συμβουλευτεί Κοινωνικούς ειδικούς για την αντιμετώπιση των προβληματισμών και την άμβλυση των πιθανών επιπτώσεων. Ένας Μηχανισμός Υποβολής Παραπόνων θα είναι επίσης διαθέσιμος ως σημείο προσέλευσης, από το οποίο οι κάτοικοι της περιοχής θα μπορούν να εκφράσουν τα παράπονά τους σχετικά με το Έργο. Αν ο μηχανισμός υποβολής παραπόνων καταγράψει οποιοσδήποτε επικρίσεις σχετικά με τη διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς του Έργου, η ομάδα Πολιτιστικής Κληρονομιάς, σε συνεννόηση με τον εκπρόσωπο της ομάδας επαφών με την κοινότητα και την TAP AG, θα απαντήσουν αναλόγως στα υποβληθέντα παράπονα.
GR0363	Γενικά	Η TAP AG θα λαμβάνει όλες τις απαραίτητες προφυλάξεις όταν διεξάγει δραστηριότητες κοντά σε θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτουν κτίσματα κατά μήκος της διαδρομής του αγωγού. Εάν, ωστόσο, προκύψει οποιαδήποτε σχετιζόμενη με το Έργο ζημία σε θέσεις πολιτιστικής κληρονομιάς με κτίσματα, η TAP AG θα φροντίσει για την αποκατάστασή της από ειδικούς συντηρητές σε συντονισμό με τις αρμόδιες αρχές.
GR0364 GR0366 GR0370 GR0372 GR0374 GR0375 GR0376 GR0377 GR0378 GR0379 GR0380 GR0386 GR0387	XΘ 11, 22, 42, 43 XΘ 57 XΘ 84, 87, 110, 119 XΘ 136, 147, 150, 154, 171, 176 XΘ 240 XΘ 139, 354, 361, 380, 413,5, 414,4, 416 XΘ 418,3 XΘ 419 XΘ 150, 437,6, 437,7 XΘ 450 XΘ 465 XΘ 506, 506,2 XΘ 513,5	Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημιά: <ul style="list-style-type: none"> • Περαιτέρω έρευνα και Αξιολόγηση Θέσης • Αποφυγή • Κρατική συμμετοχή • Σήμανση και προστασία • Διάσωση • Ελάχιστη ζώνη εργασίας • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (αρχαιολογική παρακολούθηση και διαδικασία «Τυχαίων Ευρημάτων»)
GR0365 GR0369	XΘ 46 XΘ 41	Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημιά: <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση • Αποφυγή • Περαιτέρω αξιολόγηση της θέσης • Κρατική συμμετοχή

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	29 από 33

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
		<ul style="list-style-type: none"> • Σήμανση και προστασία • Διάσωση • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (αρχαιολογική παρακολούθηση και διαδικασία «Τυχαίων Ευρημάτων») • Θα εξεταστεί ειδική μέθοδος διέλευσης
GR0367	Γενικά	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημιά: • Αξιολόγηση • Αποφυγή • Περαιτέρω αξιολόγηση της θέσης • Κρατική συμμετοχή • Σήμανση και προστασία • Διάσωση • Ελάχιστη ζώνη εργασίας
GR0368	ΧΘ 63	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημιά κάποιου πόρου • Αξιολόγηση • Αποφυγή • Περαιτέρω αξιολόγηση της θέσης • Κρατική συμμετοχή • Σήμανση και προστασία • Διάσωση • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (αρχαιολογική παρακολούθηση και διαδικασία «Τυχαίων Ευρημάτων»)
GR0371	ΧΘ 123	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημιά: • Αξιολόγηση • Αποφυγή • Περαιτέρω αξιολόγηση της θέσης • Κρατική συμμετοχή • Σήμανση και προστασία • Διάσωση • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (αρχαιολογική παρακολούθηση και διαδικασία «Τυχαίων Ευρημάτων») • Θα εξεταστεί ειδική μέθοδος διέλευσης
GR0373	KP 178	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημιά: • Αξιολόγηση • Αποφυγή (πιθανή τοπική αλλαγή όδευσης ή ειδική μέθοδος διέλευσης που θα αποφασιστεί επί τη βάση περαιτέρω διαβούλευσης με τις αρμόδιες αρχές) • Περαιτέρω αξιολόγηση της θέσης • Κρατική συμμετοχή • Σήμανση και προστασία

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	30 από 33

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
		<ul style="list-style-type: none"> • Διάσωση • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (αρχαιολογική παρακολούθηση και διαδικασία «Τυχαίων Ευρημάτων»)
GR0381	Γενικά	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημία: • Αξιολόγηση • Αποφυγή • Διαβούλευση με την κοινότητα • Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση • Σήμανση και προστασία • Ελάχιστη ζώνη εργασίας • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
GR0382 GR0383	KP 479.3, 480.5 KP 480.5	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημία: • Αξιολόγηση • Αποφυγή • Περαιτέρω αξιολόγηση της θέσης • Κρατική συμμετοχή • Σήμανση και προστασία • Διάσωση • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (αρχαιολογική παρακολούθηση και διαδικασία «Τυχαίων Ευρημάτων»)
GR0384 GR0385	KP 491.2 KP 497.6, 497.8, 497.9	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση φυσική διατάραξη ή ζημία: • Αξιολόγηση και διαδικασία «Τυχαίων Ευρημάτων» • Αποφυγή • Περαιτέρω αξιολόγηση της θέσης • Κρατική συμμετοχή • Σήμανση και προστασία • Έρευνες διάσωσης μεγάλης κλίμακας (Συλλογή δεδομένων και προγράμματα ενημέρωσης του κοινού) • Οδηγίες στον Κώδικα Συμπεριφοράς • Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (αρχαιολογική παρακολούθηση)
GR0388	KP 18	<ul style="list-style-type: none"> • Υποβάθμιση ή ζημία λόγω ρύπανσης (κυρίως από σκόνη) και κραδασμών: • Αποφυγή • Αξιολόγηση • Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση • Δομική ενίσχυση: • Κατασκευαστικές τεχνικές χαμηλού αντίκτυπου • Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών • Ελάχιστη ζώνη εργασίας

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	31 από 33

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
		<ul style="list-style-type: none"> • Προστασία • Διακοπή της κατασκευής (συνθήκες υγρασίας, πιθανότατα αναμένονται την περίοδο 1η Νοε. - 15 Απρ.) • Διατήρηση
GR0389	KP 41	<p>Υποβάθμιση ή ζημία λόγω ρύπανσης (κυρίως από σκόνη) και κραδασμών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή • Αξιολόγηση • Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση • Δομική ενίσχυση; • Κατασκευαστικές τεχνικές χαμηλού αντίκτυπου • Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών • Προστασία • Διακοπή της κατασκευής (συνθήκες υγρασίας, πιθανότατα αναμένονται την περίοδο 1η Νοε. - 15 Απρ.) • Θα εξεταστεί ειδική μέθοδος διέλευσης
GR0390	KP 41, 45, 46, 59	<p>Υποβάθμιση ή ζημία λόγω ρύπανσης (κυρίως από σκόνη) και κραδασμών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή • Αξιολόγηση • Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση • Δομική ενίσχυση; • Κατασκευαστικές τεχνικές χαμηλού αντίκτυπου • Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών • Ελάχιστη ζώνη εργασίας • Προστασία • Διακοπή της κατασκευής (συνθήκες υγρασίας, πιθανότατα αναμένονται την περίοδο 1η Νοε. - 15 Απρ.) • Διατήρηση
GR0391	KP 123	<p>Υποβάθμιση ή ζημία λόγω ρύπανσης (κυρίως από σκόνη) και κραδασμών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή • Ειδική τεχνική διέλευσης • Αξιολόγηση • Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση • Δομική ενίσχυση; • Κατασκευαστικές τεχνικές χαμηλού αντίκτυπου • Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών • Ελάχιστη ζώνη εργασίας • Προστασία • Διακοπή της κατασκευής (συνθήκες υγρασίας, πιθανότατα αναμένονται την περίοδο 1η Νοε. - 15 Απρ.) • Διατήρηση
GR0392	KP 123	<p>Υποβάθμιση ή ζημία λόγω ρύπανσης (κυρίως από σκόνη) και κραδασμών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.: 0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα 32 από 33

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
		<ul style="list-style-type: none"> Αξιολόγηση Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση Δομική ενίσχυση; Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών Διατήρηση Ειδική μέθοδος διέλευσης
GR0393 GR0394 GR0397 GR0400	XΘ 139, 168, 171, 178, 240 XΘ 154, 168, 176, 240 XΘ 445,6 XΘ 78	Υποβάθμιση ή ζημία λόγω ρύπανσης (κυρίως από σκόνη) και κραδασμών: <ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή Αξιολόγηση Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση Δομική ενίσχυση; Κατασκευαστικές τεχνικές χαμηλού αντίκτυπου Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών Ελάχιστη ζώνη εργασίας Προστασία Διακοπή της κατασκευής (συνθήκες υγρασίας, πιθανότατα αναμένονται την περίοδο 1η Νοε. - 15 Απρ.) Διατήρηση
GR0395 GR0396 GR0398 GR0399 GR0401 GR0402	XΘ 426,7 XΘ 440,4 XΘ 450 XΘ 78, 440,4, 450, 478,1, 480,6, 485,8, 486, 486,7, 486,8, 486,9, 501, 506,1 XΘ 478,1, 480,5, 485,8, 486, 486,7, 486,8, 486,9, 501, 506,1 Γενικά	Υποβάθμιση ή ζημία λόγω ρύπανσης (κυρίως από σκόνη) και κραδασμών: <ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή Αξιολόγηση Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση Δομική ενίσχυση Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών Διατήρηση
GR0403	XΘ 41, 42, 45, 46, 59, 78, 84, 123, 154, 168, 171, 176, 178, 200	Διακοπή της πρόσβασης χρηστών: <ul style="list-style-type: none"> Αξιολόγηση Αποφυγή Διαβούλευση με την κοινότητα και τις τοπικές αρχές (εφορείες αρχαιοτήτων) Προγραμματισμός για την αποφυγή περιορισμών στην πρόσβαση των χρηστών Εναλλακτική πρόσβαση Ενημέρωση του κοινού Η ομάδα επαφών με την κοινότητα θα διαχειριστεί την πρόσβαση
GR0404	XΘ 41, 123, 171	Διακοπή της πρόσβασης χρηστών: <ul style="list-style-type: none"> Αξιολόγηση

 Trans Adriatic Pipeline	TAP AG Αρ. εγγράφου:	GAL00-PMT-601-Y-TTM-0002	Αρ. αναθ.:	0
Λογότυπο Αναδόχου	Τίτλος εγγράφου:	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς TAP Ελλάδας	Σελίδα	33 από 33

Αριθμός	Τοποθεσία	Απαιτούμενη ενέργεια
		<ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή (τοπική τροποποίηση όδευσης) • Διαβούλευση με την κοινότητα και τις τοπικές αρχές (εφορείες αρχαιοτήτων) • Προγραμματισμός για την αποφυγή περιορισμών στην πρόσβαση των χρηστών • Εναλλακτική πρόσβαση • Ενημέρωση του κοινού
GR0405	ΧΘ 42, 45, 46, 57, 59, 78, 123, 154, 168, 171, 176, 178, 200, 426,7, 431,3, 450, 478,1, 480,6, 485,8, 486, 486,7, 486,8, 486,9, 506, 506,1	<p>Αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και τη γενική ατμόσφαιρα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή • Αξιολόγηση • Καταγραφή συνθηκών του κτίσματος και παρακολούθηση • Δομική ενίσχυση • Τεχνικές ελαχιστοποίησης των κραδασμών • Διατήρηση